

## LAKIALOITE 103/2005 vp

### Laki rikoslain 23 luvun 3 §:n muuttamisesta

#### *Eduskunnalle*

#### ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan, että rikoslain (39/1889) 23 luvun 3 §:n 1 momentissa rattijuopumukselle määritelty veren alkoholipitoisuuden promille-

raja lasketaan 0,5 promillesta 0,2 promilleen ja uloshengitysilman mittausperuste 0,22:sta 0,09 milligrammaan alkoholia litraa kohti.

#### PERUSTELUT

Vuosittain Suomessa lähes sadan ihmisen kuolema ja yli tuhannen ihmisen loukkaantuminen aiheutuu ajoneuvon kuljettamisesta alkoholin vaikutuksen alaisena. Rattijuopumusten määrä on jatkuvasti kasvanut ja liikenteen vilkastumisen seurauksena humalassa ajetut kilometrit ovat lisääntyneet. Vuonna 2004 rattijuopumustapauksia oli 27 088. Myös rikoslain rattijuopumusrajaa alhaisemman alkoholimäärän vaikutuksen alaisena ajaneiden osuus liikenteessä on selvästi lisääntynyt. Noin joka sadas vastaan tuleva autoilija ajaa alkoholin vaikutuksen alaisena.

Onnettomuusriski alkaa selvästi kasvaa, kun pitoisuus on 0,35 promillea. Silmien kyky seurata liikkuvaa kohdetta alkaa heikentyä 0,3—0,5 promillen välillä ja reaktionopeus hidastua 0,35 promillen humalassa. Jo alle 0,5 promillen alkoholipitoisuuksilla pysähtymismatka pitenee, virheellisten toimintojen määrä lisääntyy ja toimintakyky kriittisissä tilanteissa heikkenee. Samoin heikkenee erityisesti kokemattoman kuljettajan kyky selviytyä vaativista ajotehtävistä, ja väsy-

neen kuljettajan nukahtamisalttius kasvaa. Huomattunut kuljettaja ajaa aggressiivisemmin ja ottaa helposti suurempia riskejä kuin selvä kuski. Selvään kuljettajaan verrattuna 0,2—0,4 promillen humala nostaa onnettomuusriskin noin 1,4-kertaiseksi. Tutkimuksissa ei ole löydetty sellaista veren alkoholipitoisuuden alarajaa, jossa ajamiseen vaikuttavat taidot eivät olisi lainkaan heikentyneet. Jo 0,1—0,2 promillen humala haittaa joitakin toimintoja.

Nykyinen rattijuopumuksen raja on 0,5 promillea. Käytännössä kuljettaja joutuu jatkotutkimukseen ns. varmuusvähennyksen vuoksi vasta, kun veren alkoholipitoisuus on vähintään 0,6 promillea. Jos rattijuopumuksen raja alennettaisiin 0,2 promilleen, jatkotutkimuksiin joutuvan kuljettajan veren alkoholipitoisuus olisi todellisuudessa noin 0,3 promillea. Rattijuopoista yhä useammat ovat ns. sekakäyttäjiä. Vähäisenkin alkoholin vaikutus yhdessä muiden päihteiden kanssa moninkertaistuu heikentäen kuljettajan ajokykyä merkittävästi. Rattijuopumusrajan alentaminen 0,2 promilleen tukisi sekakäyttöön

ja sen aiheuttamaan onnettomuusriskin kasvuun puuttumista.

Valtioneuvoston vuonna 2001 hyväksymässä tieliikenteen turvallisuuden parantamista koskevassa periaatepäätöksessä todetaan, että kaikkien kuljettajien päihteiden käytön vähentämiseksi selvitetään edellytykset rattijuopumuksen promillerajan alentamiseksi 0,5 promillesta 0,2 promilleen. Toimenpideohjelma koskee vuosia 2001—2005. Liikenneturva on selvityksissään rattijuopumuksen promillerajan alentamisen kannalla. Ruotsissa ja Norjassa promilleraja on

laskettu 0,2:een ja rattijuopumusrikollisuus on vähentynyt. Myös liikenneonnettomuudet sekä kuolonkolarit ovat vähentyneet. Lisäksi kuljettajat ovat ajaneet aiempaa vähemmän alkoholin vaikutuksen alaisena, kun promillerajan lasku on vahvistanut rattijuopumuksen vastaista sosiaalista normistoa. Tämä aloite toteutuessaan yhtenäistää pohjoismaista rangaistuskäytäntöä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:*

## Laki

### rikoslain 23 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 23 luvun 3 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1198/2002 seuraavasti:

#### 23 luku

#### Liikenne rikoksista

#### 3 §

#### *Rattijuopumus*

Joka kuljettaa moottorikäyttöistä ajoneuvoa tai raitiovaunua nautittuaan alkoholia niin, että hänen verensä alkoholipitoisuus ajon aikana tai

sen jälkeen on vähintään 0,2 promillea tai että hänellä tällöin on vähintään 0,09 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa, on tuomitava *rattijuopumuksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

— — — — —  
Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20\_\_.

Helsingissä 29 päivänä syyskuuta 2005

Päivi Räsänen /kd  
Kari Kärkkäinen /kd  
Sari Essayah /kd

Toimi Kankaanniemi /kd  
Leena Rauhala /kd  
Bjarne Kallis /kd